

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛОВДИВ

Катедра по ортопедия и травматология

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. д-р Владимир Ставрев, дмн

Ръководител катедра по ортопедия и травматология
Медицински факултет, Медицински Университет - Пловдив

ОТНОСНО: Дисертационен труд на д-р Явор Пукалски, озаглавен: „Лечение на острата фрактура-луксация на Монтежия в детската възраст” за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”.

Д-р Явор Пукалски е избрал за тема на своята дисертация една трудна и актуална тема – острата фрактура-луксация на Монтежия в детската възраст. Действително темата е интересна и е социално значима, но въпреки моите предварителни забележки все още някои елементи от дисертацията остават непроменени, като например самото заглавие, където е изписано Монтеджия, вместо правилното според мен Монтежия.

Преди двадесет години – 1999 год. в България бе защитена пред специализиран съвет и Висша Атестационна Комисия (ВАК) подобна дисертация за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” озаглавена: „Експериментално-клинично проучване върху функцията и зарастването на костите на предмишницата при фрактури”. Една цяла глава от този дисертационен труд беше посветена на фрактурите-луксации на Монтежия, като в тази връзка беше публикуван суплемент към класификацията на Vado за този вид увреди на страниците на нашето българско списание: „Ортопедия и травматология”. Позитивно за автора е, че макар и след моите предварителни забележки той се е опитал да цитира основните български автори, които са работили по темата през годините, като: Кънев, Валентинов, Новков и др. Отделен е въпросът, че цитирането е осъществено по някакъв непонятен за мен модел извън всякакви общоприети стандарти. Целият дисертационен труд дори не е страниран (липсва номерация на страниците).

Д-р Пукалски е млад учен с желание и научен потенциал. Хубаво е да знае, че през годините на тоталитаризма освен в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов” и в други точки на България се е правела наука, като за целта е можело и задължително е трябвало да се направи една рутинна справка в централната медицинска библиотека.

По подобие на останалите области от медицинската наука методите за фиксация на фрактурите на предмишницата претърпяха съществена еволюция. Напоследък все по-популярни са миниинвазивните оперативни техники свързани с мининвазивно проникване до съответната анатомична област и работа под рентгенов контрол или навигация. Поради тази причина съществена част от дисертацията е посветена на тези оперативни техники:

Базирайки се на задълбоченото запознаване със съвременната литература в тази област и на някакъв практически опит, Д-р Пукалски е подбрал целта на своя труд: „Да се изгради съвременен алгоритъм на лечение на острата фрактура-луксация на Monteggia”. Тук следва да отбележа, че представения от автора алгоритъм изцяло припокрива един наш алгоритъм, който ние представихме и защитихме пред Специализиран Съвет и ВАК преди 20 години, въпреки острите критики на Е. Таков и неговите сътрудници. Материалът включва, както обширен обзор на достъпната литература, така и 147 деца с фрактури-луксации на Монтегия. При проследяването са отчетени всички възникнали в хода на лечението усложнения, както и вариантите за изход от ситуацията. Трудът е добре онагледен с таблици, но недостатъчно добре онагледен с фигури, като изображенията не са цветни, което затруднява интерпретацията им.

Данните са обработени със съвременни статистически методи, като са използвани актуални програмни продукти. Библиографската справка е неточна, тъй като са поставени автори директно от интернет, без задълбочено да са цитирани статиите в текста. Това според мен няма нищо общо с общопризнатите световни и европейски норми за цитиране.

В самото начало на труда са представени целта и задачите на дисертационния труд. Целта е кратка и ясна: **Да се изгради съвременен алгоритъм на лечение на острата фрактура-луксация на Monteggia.**

За постигането на гореизложената цел авторът си поставя 4 задачи, които в хода на изложението систематично се представени и изпълнени.

Материалът и методите, резултатите и изводите са онагледени с чернобели изображения, като се дава възможност на читателя да придобие някаква представа за проведеното лечение.

На база анализ на данните от клиничната серия, представени в дисертационния труд авторът прави 4 извода, които изцяло припокриват нашите изводи от преди 20 години, т.е. те имат потвърдителен характер.

Недоумение предизвикват приносите, които приписва сам на себе си авторът д-р Пукалски като например:

1. Детайлно са анализирани биологичните, биомеханичните и клиничните особености на фрактурата-луксация на Монтегия в детската възраст (това е направено преди 20 години и не е принос на автора).

2. Обстойно са проучени различните терапевтични модалности – консервативни и оперативни, заедно с техните предимства и недостатъци (това е направено преди 20 години и не е принос на автора)
3. За първи път в страната се извършва дългосрочно проследяване на достатъчно голям брой пациенти с ФЛМ в детска възраст, лекувани както консервативно, така и оперативно (Ако си беше направил труда да извърши една рутинна справка в централната медицинска библиотека, авторът вероятно не би си позволил да използва думите: „За първи път” и погрешно да отчита по-горното за свой принос.)
4. Предлага се и се доказват експериментално предимствата на модифицираната техника за ретроградна ЕСИМОС за фиксация на фрактурата на улната при ФЛМ. (Тук не става ясно – какво ново се предлага и как точно експериментално се доказва. В миналото ние бяхме подложени на брутална критика от привържениците на плаковата фиксация, когато представихме предимствата на по-горната оперативна техника. Тук следва да отбележа, че никъде в референциите не е цитиран Проф. А. Йотов, който е автор на главата, касаеща лечението на фрактурите на предмишницата в книгата „Фрактурите” на издателство Венел.)
5. Във връзка с принос 5 авторът описва един драматичен случай на дете, при което е премахната проксималната физа на радиуса. Не става ясно – какво се е случило впоследствие с това дете, а именно изостанал ли е радиусът в своето развитие, стигнало ли се е до улна плус вариант в дисталната радиоулнарна става (ДРУС).
6. Приемам изцяло съжденията направени в извод 6, като никъде не успях да видя постоперативна рентгенография на дете с ФЛМ с метафизарно раздробяване на улната, оперирано с плакова фиксация., въпреки, че авторът заключава, че именно този вид фиксация е метод на избор при фрактурите на проксималната улна с метафизарно раздробяване.
7. Приемам изцяло приноси 7,8 и 9 без забележки.

Въпреки обстойния клиничен материал, заключението на дисертационния труд е кратко и стегнато, като се акцентира върху новите насоки при лечението на пациентите с ФЛМ.

Като цяло дисертацията е правилно структурирана и е в унисон с целта на разработката. Като следствие от поставената цел и обстойния анализ на клиничния материал са изводите, до които стига автора.

В заключение считам, че дисертационния труд на Д-р Явор Бисеров Пукалски озаглавен: „Лечение на острата фрактура-луксация на Монтежия в детската възраст” има изцяло потвърдителен характер, като **не отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, както и на Правилника на научния съвет при УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов” гр. София.

Считам, че трудът следва да бъде цялостно преработен, като се наблегне на фундаменталните експериментални изследвания свързани с ограничаване на обема на движение в ПРУС и ДРУС при различните типове ФЛМ и техните еквиваленти.

Представянето на собствен клиничен материал от колега, който наскоро е придобил специалност, както и неговите опити да ни поучава без съществени лични научно обосновани аргументи и доказателства, неубедителните му приноси и непознаването на клиничните научни разработки в родната ортопедия и травматология са неоспорими факти в представения ми за становище дисертационен труд.

Поради всичко гореизложено гласувам **отрицателно** за присъждане на образователната и научната степен „Доктор” на дисертанта.

21.10.2019 год.
гр. Пловдив

/ Проф. д-р Владимир Ставрев, дмн /